

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

PG
5025
.P62
v.34

Woeſterná-
POETICKÉ BESEDY.

(REDAKTOR: JAN NERUDA.)

ČÍSLO XXXIV.

OPĚT NA HORÁCH.

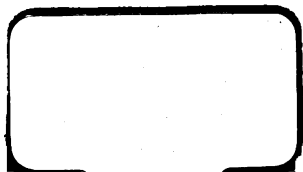
BÁSNĚ

RUDOLFA POKORNÉHO.

V PRAZE.

NAKLADATEL: ED. VALEČKA.

1887.

OPĚT NA HORÁCH.

BÁSNĚ

RUDOLFA POKORNÉHO.

(POETICKÝCH BESED ČÍSLO XXXIV.)

V PRAZE.

NAKLADATEL: EDUARD VALEČKA.

1887.

P6-5025

2. 2.

1. 1.

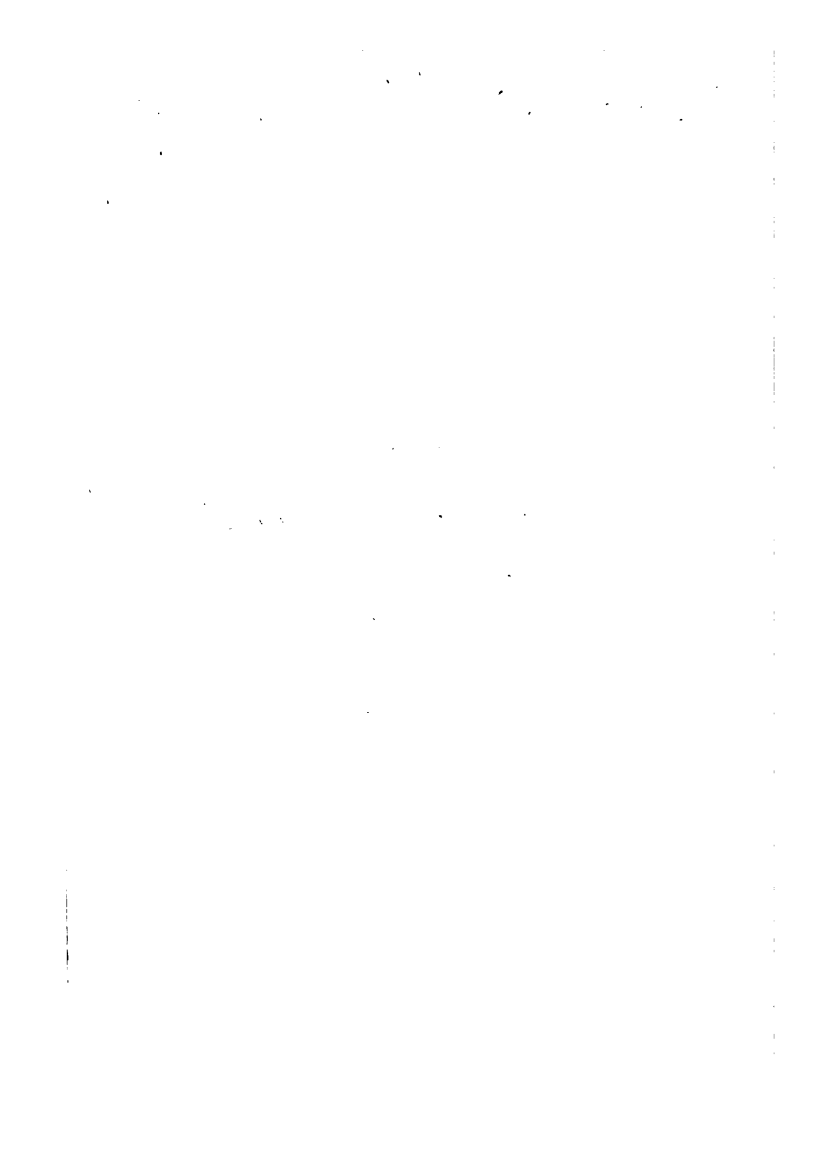
Tiskem dra Ed. Grégra v Praze.

PĚVCI

LEŠETÍNSKÉHO KOVÁŘE

V OBDIVU A V LÁSCE

VĚNOVÁNO.

PŘÍRODNÍ NÁLADY.

STANFORD UNIVERSITY
LIBRARIES
Stacks
NOV 18 1980

PG5025

P62

v. 34

Opět na horách.

Ach, opět na horách! Jak volný pták
zas kroužím ve povětrí horském, vonném,
sotva že jaro zakývalo zvonem,
a smělá křídla nořím do oblak;
zas překročil jsem chrámu svého práh —
jsem opět na horách!

Zas lovím skřivánčí zpěv ve vzduchu
a ssaju v prsa dýchot vonné trávy;
o, cítím zdrav se tak a bez únavy,
tak volno mi, jak tomu pastuchu,
jenž právě po píšťalce ruku vztáh' —
jsem opět na horách!

Tak blaze mi jak stromu onomu,
když sněhu zbavil se, a nové puky
když napadaly na něj z jara ruky;
a jako když přibude do domu
na křídlech čapích nové štěstí, ach!
tak jest mi na horách.

Zlá byla zima, morná bezmála. . .
Však nechtěl Bůh mi všechno ještě vzíti —
já vzpomněl na hory a musil žítí,
má duše odervat se nedala,
a darmo lomcoval jí bledý vrah —
jsem opět na horách!

Jsem na horách, a slzu ve zraku
v pohnutí hledím do krajiny svěží.
Hle, kterak, krásná, u nohou mi leží,
jak z hrobu probuzená v zázraku!
A nevím ani, jak jsem poklek' v prach —
jsem opět na horách!

Pohádka o měděném, stříbrném a zlatém lese.

○ Vyprávěl tatíček nám pohádku —
už jeseň na hrob listí jemu třese —
vyprávěl o lese nám měděném
i o stříbrném, ba o zlatém lese.

Což zatoužila každá dušička
jen jednou do té krásy moci hledět!
Však kudy tam, k těm lesům z pohádky,
to tatíček nám nemoh' vypovědět.

A já je hledal, já je přece vyhledal.
Už jeseň ze všech koutů chmurně hledí,
zamlkly hory, stráně, pole, háj,
a listí na stromech je jako z mědi.

Dech větru chladný vane doubravou
a červené a hnědé listí trhá,
chytá je, točí jako do víru
a mrhá jimi, div vše nerozmrhá.

A slunce zapadá tak velké, krvavé.
Vše rudne, zem i nebe planou stejně.
Jak pode proutkem černokněžníka
les měděný tu vyrost' čarodějně. . .

A těžké mraky nebe pokryly.
Prosinec přijel na běloučkém koni,
pták k člověku si zalét' do vísky
a strom, ten všecek pod sněhem se kloní.

Vyplula luna v lodi stříbrné
a světlé perly metá z ní a hází —
o, kouzlo zimní noci měsíčné!
Jak stříbrem blýská osněžené mlází!

Větvička každá jako ze stříbra,
potůčky — stříbrné jen stuhý;
po mechu jakby stříbra nasypal —
a já jsem viděl z pohádky les druhý.

A přišla vesna. Roztál led i sněh.
Mech čerstvý vesele se zazelenal,
potoky o volnosti zurčily
a slavík opět píseň lásky stenal.

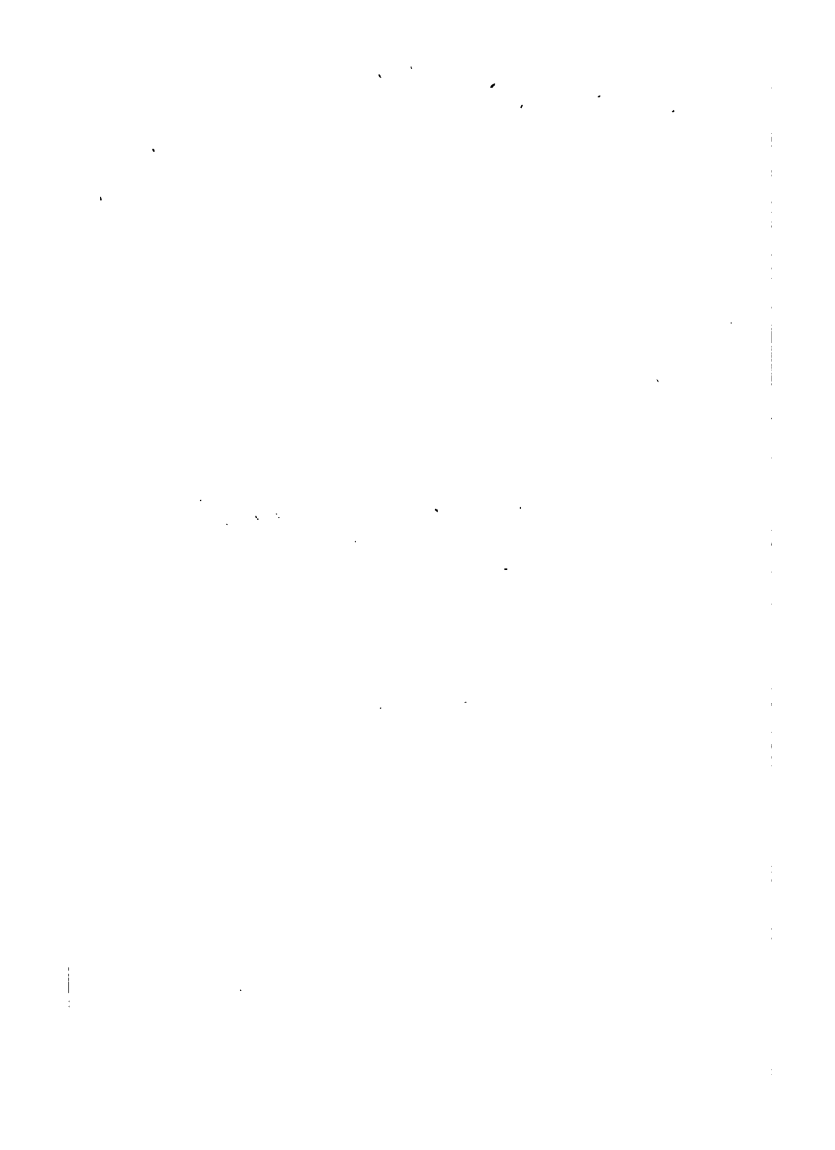
Slunéčko hřeje probuzenou zem
a z kypré půdy vonné trávy pučí,
strom oblekl se jako do chrámu,
a ve květech mu zlaté včelky bzučí.

PĚVCI

LEŠETÍNSKÉHO KOVÁŘE

V OBDIVU A V LÁSCE

VĚNOVÁNO.

PŘÍRODNÍ NÁLADY.

Jaro v horách.

Jaro, sličné jaro! Zveselil se horal.
Linduška ho volá, aby sel už, oral.
Nad hlavou mu krouží švitořivý skřivan
celý svět mu kolem jako rozezpíván!
Lesy, pole zvučí písní konipásků,
červenek a rehků, pěnkav, špačků, dlasků.
Kos v to jako pištěc pronikavě hvízdá.
Laštovičky opět pod krov lepí hnízda.
A jako to ptactvo každý kvítek zpívá:
písní jeho vůně, vůně opojivá.

Chudobka se lehce jak panenka pýří,
pastuší tobolka šešulky své šífí,
drobná její očka, plna dětské zvůle
pokušivě hledí stranou na bledule.
Juž se pantoflíčky třesou na podražci — —

Ej, tu motýlci! Květin bdělí strážci.
Běláskové drobní pýchou září málem,

za babočkou letí, za svým admirálem
do kalíšků vonných, jimiž květ je láká.
Však tam kdos už jiný — hleďte na čmeláka!
Mrzutí a smutní pustili se v lesy
a tam nad bystřinou ztratili se kdesi.
Děti si tam hrály. Tu se kmitnou křovím,
užovku to plaší proutkem jasanovým.
Jiné opět slaví hony na ještěrky,
a ty tam zas z vody vynášejí šperky,
pestré kamínky — o, radost hledět na ně,
jak je nadhazují a chytají v dlaně!
Ba i v jivách kdesi slyšet dětské hlásky:
řežou to tam hoši pruty na pomlázky,
na pomlázky svižné, na píšťalky drobné.
V křoví zjevily se podlešky jim zdobné.
Ručkou ovinutou ihned po nich sáhnou,
natírají očka, až kams do hry zahnou.
A tam v mechu měkkém, ve vousatce, skrutku
na samého krále hrátí počnou. Vskutku!
Za chvílku již bifič — darmo zloděj prosí —
klobásou mu mění jeho černé losy,
král jak ustanoví, ranami, co jimi
skály láme čert . . . neb jenom větrnými.
A když sklesnou ručky, bitím sčervenale,
rozletí se hoši; za nimi ty malé,
světlovlasé dítky s křikem, strachem pádí
přes kořeny staré, klestí, přes kapradí . . .

Nedaleko vísky opět klubko smíšků.
Natrhali právě kdesi pampelišků
a teď vystrojili smutný pohřeb ptáčku — —
Jeden v předu nese připravenou hračku
a ostatní za ním svíčky řadou krásnou.
Zazpívali loutce a teď svíčky shasnou:
chmýří rozletí se, děti jako střely
v smíchu za ním.

A tak skončen pohřeb celý! —

A když nad dědinou první noc se snesla,
před domky si potom hrajou na řemesla.
Mistři musí hádat po způsobu práce,
kým pocestný který. Nejde to vždy krátce.

A což staří? Šťastní za večerní chvílky
hledí na své děti jako na andílky.
Hledí, vzpomínají při tom na své mládí —
jaro, sličné jaro hru i s nimi svádí,
až je zvolna, lehce poobestře spánek . . .

Noc. Jen od komůrky šepot nese vánek.

Bouře v horách.

Mrtvo a dusno.
Příroda zjista
k divoké bouři
mračna svá chystá.
Zaduje větrík,
vichor se zvedá,
vichřice zuří —
běda, och běda!
Ohýbá stromy,
přeráží kmeny —
chvějí se lidé,
třesou se stěny.
Z dálky to duní.
Bouře se blíží . . .
Bázlivě horal
zavírá chýži.
Plachetkou tmavou
nebe se halí,
hrůza se valí
z nebeských dálí.

Huči a duní
mrákavy ztěžka,
zmizela v mlze
královská Sněžka.
Náhle se blýskne,
rachotí hromy,
zařinčí okna,
schoulí se stromy.

Na stole v chatě
hromnička plane,
sténají lidé:
„Zachraň nás, Pane!“
Ledovec těžký
s proudy se sype,
větvičky sráží,
haluzky štípe,
obilí cuchá,
do oken bije . . .
A zas se blýskne,
a zas hrom vyje.
Srazí se mraky.
Divoce spolu
blesky se chytly,
řítí se dolů,
po horách vztekle
hady se svíjí,

v křížku se drží,
po sobě bijí.
V rachotu hromu
hory a skály
chvějí se: cítí,
kterak jsou малы.
Úzkostí v chlévách
kravičky bučí,
a kroupy tlukou,
oblaka hučí.
Potoky z břehů
valí se, řičí,
ve chvíli zbytek
úrody zničí!
Rodiny v chatách
choulí se v hloučky —
budou as pěci
z horské jen moučky! . . .

Pozvolna liják
v pršku se mění.
Prořídly blesky,
dálí se hřmění.
Řídne i prška,
mží jen už drobně . . .
Chmurami svítá
slunéčko zdobně,

v plné až kráse
směje se dolů
z čistého nebe.
Chvátají spolu
horalé k polím;
rukama lomí.
Potloukly všecko
kroupy a hromy!
A na to dílo
lítě dravé
slunéčko hledí
bezcitné, smavé! . . .

Léto.

Narostlo jaro do vysoka,
juž starosti mu hledí z oka.

Tu musí býti v lese, v poli —
naběhá se, až nohy bolí!

Pot řine se mu s čela, líce —
juž není ani jarem více.

Dospělo v léto, v mužné léto
a žati musí, kde co seto.

Tam uzel trávy z polí vleče,
tu spěchá na senoseče.

Tam zlaté klasy v potu kosí,
tu váže je a v stohy nosí.

A se sluníčkem ráno vstává,
strniště všady zaorává.

I na mlat musí, s mlatci mlátit,
co dal mu kdo, teď stokrát vrátit.

Ký div, že záhy ustarané
dědečkem podzimem se stane?

Ký div, že vlas mu brzo bělí,
když klid má sotva o neděli!

Ký div, že schátrá, časně hyne
a odlétá kams v světy jiné!

Babí léto.

Žlhlami se halí lesy.
Jeseň tuká na dvéře.
Na křoviny pavouk věsí
hedvábní své v nádheře.

Pavučinky vzduchem letí,
na nich drobní umělci
rejdlí, chlubí se jak děti
divokými kozelci.

Zatahují cesty všecky
hedvábným svým tkanivem —
o, ty chaty, ten plán dětský!
Což naň hledíš s údivem!

Cítíš snad už blízkost zimy,
příteli náš drobounký,
že jí cestu hedvábnými
zatahuješ tkalounky?

O, jen zavři všecky vchody,
všecky cesty ku horám,
by s tou bídou z neúrody
nemohla zlá zima k nám! . . .

V podzimních mlhách.

Zmizely již hory v mlhách,
darmo zrak se napíná,
mlhy pojí zemi s nebem —
bílá jeseň začíná.

Slunce, k němuž hledíval jsi
za jitra tak zálibně,
jak sněhová koule visí
na obloze nehybně.

Nesvítí, jen jako měsíc
hledí dolů mlhami,
smutně tak, jak když se loučí
pastuškové s horami.

Tu tam chrastí horalovi
suché listí pod nohou —
odkud jeseň urvala je,
oči nalézt nemohou!

Neuslyšíš písně ptačí,
jíž naslouchals upjatě —
oblaka ti se svých výšin
sahají až ku patě.

Neviditelná je ruka
na vše strany rozpíná — —
Kráčej tiše, po špičkách jdi —
země právě usíná . . .

Sněží . . .

Spadlo květů z hvězdných světů,
po nebi až leží . . .
Andělíci vanou křídly —
květ se praší — sněží . . .

Střechy hned jsou pěkně bíly,
jenom pohledněte!
Zimním květem každý stromek
na zahradě květe.

Jenom listí k tomu schází.
Jenom pouta těsná
rozlomit, a byla by tu
nová — zimní vesna! . . .

Po návsi, hle, hajno dítek
koulemi se honí,
nebo staví sněhuláka
tam, kde stával vloni.

Staří kolem teplých kamen
blíž se k sobě tlačí —
vzpomínají na zlé zimy —
zda jen topit stačí?

A dědoušek bělovlasý
napřed se už chvěje,
zdali mu snít ku hřbitovu
cestu nezayěje . . .

Večer v horách.

Dohlaholil zvonek.
V chatky zářeří
chudý horal s dětmi
sedá k večeří.
Oněměly lesy,
slaviček jen kdesi
píseň rozčeří.

Pěje neunavně,
jako z kovu hlas — —.
Zatím víc a více
tmí se modrojas;
náhle jako vzňatý
plane všecek zlatý —
duši jímá žas.

Slunce noci — luna
vzchází na obzor,
stříbrný vlas spouští
na vrcholky hor:

každé hlava bleskla
jak ta v báji ze skla —
zdiven zří k ní tvor.

A ta nebes báně
na šíř, na dýlku
hvězdami se jásá
všecka za chvílku.
Horal tobě řekne,
že jsou to však pěkné
oči andílků . . .

Večernice pyšná
s Kralomocem zas
svítí, jakby spolu
slavily dnes kvas;
malý vůz i velký
jakby velitelky
ždály na rozkaz.

Ke kvočně se tulí
tam zas kuřátka;
jsou tak světle žluta,
ještě holátka.
Ej, tu váhy, kosy
a tam hvězd co rosy,
plných pozlátka!

Boží je to dráha
z milionů hvězd,
do nebeské slávy
cesta prý to jest.
Po ní Bůh, jen letem,
po své pouti světem
domů slavil vjezd.

Těžko odtrhnouti
od oblohy zrak:
hle! teď kříž mu kyne,
utrpení znak.
Často k tomu kříži
pro útěchu vzhlíží
horal ubožák!

DROBNÉ OBRÁZKY.

Návštěva.

Navštívil jsem domek
chudý, chudičký,
hospodář mě vede
do své světničky.
U kamen dědeček,
po zemi děti
válí se v košílkách
v rozkošné změti:
Pán Bůh požehnej!

Odtud po záhrobni
do chléva mě ved',
kravičku jsem, straku,
u žlabu tam zhléd'.
Telátko dětinně
choulí se k matce:
jak na ně pohlíží
laskavě, sladce!
Pán Bůh požehnej!

A pak do zahrádky,
šli jsme kvetoucí,
jablka a slivky
shlédnout — budoucí.
Jabloňky pýří se
bohatým květem,
pro pýchu tatíka,
pro radost dětem:
Pán Bůh požehnej!

Pod zahrádkou pole
pěkně oseto —
dá-li jenom Pán Bůh
vláhu na leto!
Horal si ruce mne
nad bujnou jaří:
snad se mu žitečko
na chleběk zdaří.
Pán Bůh požehnej!

Pisně pasácké.

1.

Stojí hora nad horou,
stojí jako věž:
i ty zvonky, moje milá,
na ní nalezneš!

Pasou se tam ovečky,
každá zvonek má;
z rána, večer na klekání
pěkně zacinká.

I když pasák loučí se
z hor už chor a bled,
zvonky ty mu umíráčkem
zvoní naposled.

2.

Nedal bych já volnost svou
za tureckou zem:
jak můj otec i já budu
radši pasákem,

Nemoh' bych já v paláci
ani hrubě spát:
nade mnou ten čistý blankyt
scházel by mně snad.

Nebyl bych já v paláci
ani dlouho živ —
nemohl bych píšťalky už
řezat sobě z jiv.

Z jiv, co nikdy neslyší
kohoutů ni vod:
pískneš jen, a mrtvý musí
tančit o překot!

Nedal bych já hory své
za celičský svět!
Vím, že by se zastesklo mi,
že bych hned byl zpět!

3.

Kytíčko má vonná,
slzy božské panny,
kde má milá chodí,
v tamty plujte strany!

Uvidí vás milá,
zví, jak toužím po ní —
zapláče, má duše,
hlavičku k vám skloní.

Lidé, lidé boží,
kéž jste zkázu vzali,
byste naše srdce
nerozlučovali!

4.

Ta píšťalka vrbová
podivný má hlas:
mluví to z ní srdečko
zkrvácené as!

Ovečky jak uslyší
píšťalky té pláč,
slzí, slzí, chudinky,
jako jejich hráč.

A ten druh, psík huňatý,
když píšťalka zní,
nepokojně, smutně tak
svou si vrčí k ní.

Ta píšťalka vrbová
podivný má hlas:
mluví to z ní, pasáčku,
srdečko tvé as!

5.

Stojí hora nad horou,
stojí jako věž:
krásnějších hor na tom světě
věru nenajdeš!

Stojí hora u hory,
pěkně k páži páž:
nad pastýře upřímnějších
lidí neshledáš!

Stojí hora za horou,
chudá jako myš:
nad pastýře nuznějšího
lidu nespatriš!

Stojí hora na hoře,
nad ní orlů dav:
nejvolnějším chudý, bédný
pastýřský je stav!

Uhlíři.

Šerým hvozdem mezi buky
zabloudil jsem k milíři.
Dobývali právě uhlí
učernění uhlíři.

Soumrak padá mezi stromy.
Víc a více do tmava
ve spolku s ním od milíře
kmitá záře krvavá.

Rudé jiskry vzhůru přší
černým mužům nad hlavy — —
Sedí v kole, vítají mě
radostnými pozdravy.

Zemčata si pekou v uhlí,
vody kolem do vůle —
pozvou-li mě černí muži,
hoj, to bude tabule!

Věru — jak jsou pohostinni!
Nikdy s takým humorem
— jako tu — jsem za vděk nevzal
upečeným bramborem!

Nabrali mně také vody,
bez cejchu, tak od oka —
víno mi tak nechutnalo
jak ta voda z potoka!

Ustlali mně na mech k sobě
při chladnoucím milíři —
nikdy jsem tak dobře nespal
jako mezi uhlíři!

Zdálo se mně, že jim uhlí
změnilo se v rubíny —
nikdy jsem tak sladce nesnil
jak v tom kruhu chudiny! . . .

Krakonoš.

V krkonošském šerém lese,
v tajemném, jak z pohádky,
švarné děvče z horské vísky,
oči — úsměv přesladký,
ručkou šuká pod křovisky —
ej, jaké to krásné ryzky,
lišky, klouzky s kuřátky!

Pilně listí odhrnuje,
bystře zkouší poblíže:
tam se rudý kozák směje,
tu — pod mechem — lanýže.
Štěstí dnes jí věru přeje —
hle! ty pěkné koloděje,
až s košem obtíže!

A kus dál těch krásných hřibů,
že se na ně směje zrak;
holoubků a máselníčků —
je to, bože, za zázrak!

Tam zřít mléče a tu špičku,
jelenic tu ve klubičku
a modráků celý mrak!

Košíček už sotva nese —
do mechu ho postaví:
setře s čílka potu hrachy,
šáteček si napraví.
Ej, co náhle vzkřikla strachy?
Myslivce zří pohled plachý,
mládenec to svéhlavý!

Věru švarný je to jonák!
Černé oči, černý vlas,
tváře jako malované,
a ty vousky, a ten hlas!
Srdečko až dívce plane,
přec však prosí: „Pust' mě, pane!“
Prchnout nelze pro úžas . . .

Och, co se to s ní jen děje!
Kde ten starý, šerý hvozd?
Divy světa! Vidí — žasně:
jakoby byl z půdy vzrost',
střechy jako slunce jasné,
zámek zlatý! . . . Čarokrásné
stěny, brány samý skvost!

A ký háj to kolem zámku!
Vidí růží celý les,
po sláviku v každém keři —
och, ty písňě, och, ten ples!
Tu se zpěvný potok čeří —
člověk vidí — neuvěří,
neuvidí — co zří dnes!

Prostřed háje růžového
deštěm perel v oči blýsk'
posázený ametisty,
nádherný jí vodotrysk.
Perly prší růžím v listy,
na pěšinkách však jich místy,
že by král si nad tím výsk'!

A tam, pod růžovým keřem
z lilijí hle, vonná lož . . .
U ní s děvou krásnou stane
královský pán — Krakonoš!
„Hle,“ dí — zrak mu láskou plane —
„tvým to, děvče milované,
jen svou ručku v moji vlož!

Buď mou žínkou, buď mou paní!
Zvedni ke mně očka přeci! . . .
Ach, jak chví se ruka její —

věru krásný mládenec!
A slavíci kol tak pějí,
a ty růže vůni lejí,
vodotrysk jí zvoní v plec —

Oko však se nepozvedá,
tichounký jen zvučí hlas:
„Pusť mě, pane, do mých strání
— na kratičký aspoň čas —
pro matčino požehnání —
bez něho tvou býti paní,
nebyla bych šťastnou as!“ . . .

Dořekla a ručku stisknul
v chvíli té jí Krakonoš . . .
A kol všecko zmizelo jí:
zlatý zámek, růže, lož —
samotinká v lese stojí — —
Košík zvednout už se strojí:
zlatých hub pln její koš!

Jak Krakonoš trestá.

(Dětem.)

Dojila kravičku
Anička z mlýna,
klímala, dřímala,
panenka líná!

Kde se vzal, tu se vzal
staroušek bílý,
vidí to, hněvá se,
přemýšlí chvíli.

Dotkne se vemená
soužené plavky:
mléko hned crkotem
řine se z kravky!

Uzavřel staroušek
za sebou dvířka . . .

Dojačka plní se,
přetéká mírka.

Po čerstvém stelivu
mléko se řine,
do pasu sahá již
Aničce líné.

Co se zdá Aničce:
Jakoby v hněvu
zjevil se Krakonoš
najednou v chlévu . . .

Do pasu, do hrdla
mléko jí stoupá,
v divné dnes koupeli
děvče se koupá!

Procitla Anička:
co se to děje!
Plavala Anička —
„Pomozte, zle je!“

Přiběhla paňmáma,
čeleď se sbíhá,
na dveřích do chléva
závoru zdvihá.

Na mléce Anička
z chlěva ble! plyne —
tak trestá Krakonoš
panenky líné!

Smějí se Aniče,
smějí se lidé:
„Aničko ospalá,
Krakonoš přijde!“

Čert na horách.

Byla jedna víska v horách,
— věru dávno, dávno tomu —
domky spustlé, rozedrané
jako hejno cikánů.
Žili tam jen chalupníci,
baráčníci, podruhové,
— a pak bába čarodějná —
měli, co si nakradli.
Domek babky čarodějně
na konci stál hříšné víscky
v nízkém křoví polo skryt.
Na návštěvu v noční době
přilétal k ní z pekel říše
na perutích netopýřích
správce oné víscky — čert.
Jednou v noci při večeři
— bába byla tuze skoupa —
rozhněval se ďábel na ni,
a že bába nemlčela,
není třeba povídat.

Zalomcoval vztek jím strašný,
povstal ihned ode stolu,
plivnul způrné bábě ve tvář
a vyskočil oknem ven.
A hle! Od pekelné sliny
vzejmula se ihned bába,
chytlo od ní všecko kolem —
hoří jizba, hoří chata,
a čert venku mne si ruce:
„Vezmi bábu, vezmi čert!“
Ale ještě nevybouřil
dábelský se jeho vztek:
nadmul tváře jako měchy,
z plných útroh proti všce
začal foukat . . . Vichor hrozný,
nevidaný, neslýchaný
ihned povstal, stromy lámal,
skály drtil, dolů házel,
plameny hnál z chýže báby
přímo, divě k vesnici.

Ach, jak strašné podívání!
Ohniví, hle, hadi skáčou,
svíjejí se po střechách,
piští, syčí, přeskakují
pak jak dýmem poplašení
od stavení k stavení;

odkud prchli, tam ční z dýmu
jenom černé ssutiny.

Jiskry jako z vodotrysku
k nebi srší. Z oken tmavých
vyšlehuji rudé ohně
jako z hrozných draků tlam.

A pláč lidí polonahých,
uděšených, pomatených,
v rachot krovů padajících,
v sykot zní jen plamenů.

K sluchu Boha nedolétá;
neboť hříchy těchto lidí
uzavřely nebesa
na sedmerou závoru.

A oheň se dále šíří,
polovic už vísky zchvátil — —
Čert si jenom ruce mne:
„Vezmi všecko, vezmi čert!“
Nadme znova černé tváře,
fouká dále proti vísce,
stromy kácí, v oheň chýží
vichřice je příkládá . . .

V jedné chatě v této chvíli
děsu, hrůzy neskonale
poděšená matka náhle

porodila před časem
dítě jako jezulátko.
Zaplakalo ditko malé
slabounkým jen, prvním pláčem.
A Bůh slyšel nářek dítky;
neboť ještě hřích nevssálo
z prsu matky hříšnice.
A v tom ještě okamžiku
ustál vichor pekel sloty,
déšť bohatý s nebe lil se
v rozsápané plameny . . .

Zařval čert, až skála pukla
na ohromnou jeskyni,
a propad se dolů vztekem
do propasti pekelné.

Kantor.

Hřbitůvku ty horský,
dávný ouhore!
Jak se ti tu leží,
starý kantore?
Vědět, oč mi běží,
z podzemní své díry
vyskočil bys skokem:
zakroutil bys kníry,
zablýsknul bys okem!

Vzpomínkou chci tebe
vzkřísit na chvílku;
musíš, brachu, ožít
na mou obsilku.
Chci tě v píseň vložit,
by tě svět znal šířý,
nezřel na tě bokem . . .
Jak jsi kroutil kníry,
jak jsi blýskal okem!

Těžko bylo chodit
jinam do školy:
bělelot se sněhy
všecko okolí.
Tu ty's, plný něhy —
vidět kanonýry! —
v domku nad potokem
zakroutil si kníry,
zablýsknul jsi okem.

Vzal jsi dlouhý kabát,
na němž visel kříž,
řekl's: „Kantor budu!
Jaká pak to tíž?“
A hned zlatou rudu
dobýval jsi z Jíry
postupuje krokem:
zakroutil's jen kníry,
zablýsknul's jen okem.

Brzy byla škola
dětmi nacpána:
vychovat chtěl syna
každý na pána.
Do tvého pak klína
sypalo se z míry
zrní jako tokem — —

Ty's jen kroutil kníry,
ty's jen blýskal okem.

Řádnou metlou do hlav,
tvrdších nad kůru,
vtloukal's násobilku,
starou frakturu.
Při tom každou chvilku
konal's metlou smíry
a bděl nad úskokem:
zakroutil jsi kníry,
zablýsknul jsi okem.

A když celá škola
věděla už víc
nad tvou hlavu světlou,
neučil jsi nic,
leda ještě metlou —
až už pozbyl's víry,
zapuzen byl sokem — —
Zakroutil jsi kníry,
zablýsknul jsi okem!

Co ti potom zbylo?
Skoro se vzlykem
počal's býti pouhým
na vsi zvoníkem!

Byl-li den ti dlouhým, ♦
vešel's v krčmu Šíry
spít se žitným mokem —
kroutil's potom kníry,
blýskal's potom okem!

A jako ta pára
zmizel's z dědiny!
Umřel's, kantor pravý,
za půl vteřiny!
Nechal's tu krom slávy
metly asi čtyry,
s roztrhaným žokem — —
Dokroutil jsi kníry,
doblýskal jsi okem . . .

Poslední rychtář.

Prostřed horské vísky,
střecha samý mech,
ukryt domek nízký
v křoví, ve stromech.

V bílé jizbě sedí
bělovlasý kmet,
ze vrásků mu hledí
devadesát let.

Kolem hrá si trocha
drobných pravnuků.
Nejstaršího hocha
vzal teď za ruku.

„Jak ty vzrůstem spěcháš! —
Až tu nebudu,
viď, že nezanecháš
rychtu osudu?“

Tázavě hoch oči
upřel na děda,
na klín jemu skočí,
co říc' nevěda.

„Milé dítě,“ praví
kmet mu hladě vlas,
„jsem už nedočkavý,
kdy můj přijde čas — —

Hleď, v tom jízby úhlu
sedával jsem kdys —
vidíš moji truhlu?
Nejeden v ní spis.

A tam ruka leží,
dům co od domu,
jak jsem kázal, běží —
teď už k nikomu.

Tam hle, na tom roubě —
pohled, hochu, naň —
nožem čísla hloubě
kvitoval jsem daň;

účtoval jsem lidu
panskou robotu,

selskou paotu, bídu,
veskou žebrotu!

Tu mé právo dosud,
rychtářská má hůl —
stih' ji smutný osud:
lid ji zlámal v půl.

Rozbil kládu venku
i tu lavici
— stála ve přístěnku —
na níž vinníci

pykávali zhusta
za své neřesti —
zná ji chasa pustá
teď jen z pověsti!

Byla by i chatu
chátra rozbila,
kdyby z pevných klátů
byla nebyla.

Přišla změna mžíkem,
přišly svobody —
kdo byl robotníkem,
hejsa! na hody.

Jak ta léta běží! — —
Jiný čas teď . . . Střez,
dítě mé, jak střeží
svátost pravý kněz,

ty mou rychtu sobě;
měj v ní děda rád:
pěkně se mu v hrobě
bude potom spát.

Zima v horách.

Zapadnula víska
na dolině —
což se jí as stýská
v bílém klíně:
zlá je zima v horách!

Řídké jen a srázné
sněhem stezky.
Na okénkách mrazné
arabesky —
zlá je zima v horách.

V jizbě začazené
louče planou;
vichor oknem žene
plamen stranou —
zlá je zima v horách.

Kol teploučké pece
za soumraku
děvčat kvete přece
jako máku —
zlá je zima v horách.

Zvučné kolovrátky
předou tenko
nitě i smích sladký
na vřetenko —
zima opět v horách.

Často se však nitky
potrhají
hochův o povídky,
žert neb báji —
zima opět v horách.

Nejednou je musí
navazovat,
škádlí-li hoch rusý,
líčka schovat —
zima opět v horách.

Však když kolovrátky
vrčet stanou,

provodit smí z chatky
milovanou:
zlá je zima v horách!

Vklouznout do komory,
zlíbat vlásky —
o, ty milé hory!
o, ty přástky!
Zlá je zima v horách . . .

Kovář.

Pospěš, mistře kováři —
měsíček je v obnovu!
Kovej, kovej koníčkovi
honem podkovu.
Do červánků, do zory
musím býti přes hory
u dívčiny komory,
a nazpátek poznovu. —

Vstávej, mistře kováři!
ať mne touha nemučí —
pojď mi přibít na kolečko
novou obruči.
Jak slunéčko vyskočí,
s vozem ženich zatočí
do dvorečka v klokočí,
milou sevře v náruči! —

Mistře, mistře kováři!
Běda! Smutek veliký —
minul rok, ach, jako chvilka,
kdež mé podniky!
Byla samý smích a zpěv — —
Bože! mocný je tvůj hněv!
Kovej mistře, na rakev
ženě mojí — hřebíky! . . .

Myslivecký život.

I.

Na čekání.

Dobo řje, dobo hodů,
mysliveckých plesů!
Na čekání lovec chvátá
za večera k lesu.

V křoví ukryt srnce vábí:
lstivě na list píská,
jak ta před ním prchající
drobná dobrotiska.

Na pokraji lesa — ejhle!
starý se už mihá:
světla jeho jako hvězdy —
slechy, troubu zdvihá.

Sbírá vítr — nesebere!
Za piskotem chvátá — —
Vrať se, pěkný paroháči:
hory čeká ztráta! . . .

Běda, že jsi neposlechl
varující hory:
nelítostný lovec měřil
dobře do komory!

Skočil k srnci ubitému
jako dravec, jásá:
„Šesterák! A vybarvený!
Parohy — ta krása!

Hle, ten skvostný cimboleček,
pod ním očník lepý,
a těch perel na výsadách!
Zhynul jako slepý!

Růže velká, jak se sluší,
srst se jen jen šefí — —
bude se to pěkně sedat
zítra ku večeři!

Mrška! Egoista! slzí
nad svou smrtí vlastní:
už kůzlátky svoji srnu
nikdy neobšťastní!

Bah! Co více? Pouhé zvíře!...
Ještě přede chvílí —
Eh, však člověk na člověka
také někdy střílí!“

II.

Lov.

○živly hory.
Myslivců sbory,
vznešených střelců,
odvážných smělců
hnuly se v před.

Honci a vozy —
pomozte, bozi! —
ohařů smečka:
kterak to přečká
ubohá zvěř!

Hej, už jsou v lese!
V divokém plese
zavzněly rohy — —
Paroháčů mnohý
nevěští smrt!

Na místě střelci.
Honci a velcí
ohaři v předu
řítí se k středu:
divoký ryk!

Vyhnaná z doupat,
v krvi se koupat
úprkem chvátá
postrachem jatá
proti nim zvěř.

Průseky v mlázi
cestu si razí
jeleni, laně,
a z pušek na ně
chrlí se smrt.

Na všechny strany
hřímají rány,
do daňků bijí,
srnci se svíjí —
strašný to hon!

Náhle však lesem
slavnostním plesem
skončení lovu
hlasem jak z kovu
hlaholí roh.

Zachřestí mlázi,
kde kdo se schází
u vozů s chvojím.

Zapřahnou k vojím,
naloží zvěř.

S jásotem v sboru
táhnou zpět k dvoru
s kořistí značnou.
Tam teprv začnou
zapíjet lov!

Oráč.

Popohání volky
Brázda starý:
„Vijó, Sivoš! — Rohoň!
Vijó!
Žas vzal suchopary!“

Pot mu s čela teče,
řine s volků —
tvrdá je ta půda,
tvrdá!
Zrovna s peklem v spolku!

Sotva pluh ji zrývá,
sotva sbírá;
často se mu kámen,
často!
neustupně vzpírá.

Vytrvale dále
Brázda oře,
potem půdu vlačí,
potem!
krví na ouhoře.

Až doorá, zbrázdí,
síť bude — —
Pán Bůh požehná-li,
pán Bůh!
obilíčko chudé?

Nesešle-li kroupy,
léto suché?
Klasy nebudou-li,
klasy!
prázdné zas a hluché?

S důvěrou zří Brázda
k nebi vzhůru —
míchá letos, chuďas,
míchá
do chlebíka kůru!

Děti pláčou hladem,
pláče žena —

darmo jeho ruka,
darmo!
prací zmozolena.

Popohání volky
vzhůru strání —
pot se, chudý muži,
pot se!
bude třeba daní.

Husačka.

Na vysoké stráni
prutec v staré dlani
s husičkami stařena.
Postava jak z kamena
nehýbá se ani.

Běloučké má vlasy —
stará je už asi,
v ruce se jí chvěje prut —
„Dej bůh štěstí!“ zdravím hnut,
„pravda, ustárlá jsi?“

Dí mi, plna důků:
„Sto let bude v mžiku.
Sto let, pane, dlouhý věk! . . .
Měla jsem pár vnoučátek,
zašla v Ameriku!

Stojím v světě sama
jak strom pod horama,
jako na rozcestí kříž —
živím se tak bídně již
s téma husičkama!“ —

Když své hory vidím,
po stařence slídím,
Zavřela se nad ní zem,
není, chudšas, pod křížem
obtížna už lidím . . .

Horská fara.

Vysoko ves v horách,
fara nejvýše;
v zimě sedláci k ní
lezou po břiše.
Pro skály a hory
Bůh k ní nevidí —
čas ji postavil tam
za trest pro lidi!

Chudá horská fara,
chudší horský lid —
chce-li farář vyžít,
musí sedlačit.
Osévati role
mezi skalisky,
o žních pěkně svážet
ovsík do vísky.

A ta štola, Bože!
Neuvěřil bys —
Slýchal o ní sotva
v semináři kdys.
Jak zapadnou hory
v sněhy, závěje,
ty tam farářovy
všecky naděje!

Když slunéčko svitne
teple ku jaru,
když už sněhy sejdou,
sedne na káru,
od vesničky k více
smutně, rozmarně
jezdí pochovávat
a křtít sumárně!

Mrtvé poukládá
v půdu přechudou;
živí najednou si
pláč tak odbudou —
pak se domů vrátí
zimňátka svá křtít — —
chce-li faráš vyžít,
musí sedlačit!

Kovkop.

Není lepší živobytí,
jako když se zdaří:
od jinošství žije v báni
do vetchého stáří!

Dávno slunce neuviděl
vycházeti z jitra:
záře jeho neproniká,
do rudného nitra!

Kovkopem je čtyřicet let,
prolez' všechny doly,
nosákem a klínem tesal
chodníky a štolky.

Táčkářem byl ještě chlapec,
potom průkopníkem,
střídačem zas, ale podnes
zůstal šichtovníkem!

Není lepší živobyť,
jako když se zdaří:
podělný mu neukázal
ještě vlídnou tváří!

Po čtyřech se vléci musí
chodníky jak zvíře:
šťastnějšího tvora v světě
není nad havíře!

Nad havíře, nad kovkopa,
co vynáší z bání
zlato, stříbro, aby měli
čím se zdobit páni!

Horké slzy, pot, krev rukou
lpějí na tom kovu —
kdo pak uzná na tom světě
bídu kovkopovu!

Nad havířské živobyť
není ani dvorní:
bez hluku ho jednou pohřbí
mstivý mužík horní!

Pašerí.

Jako velká báně
rudě červená
slunko již se tratí
za hor temena.
Šumot stromů tichne,
hvozd se zašeří —
po pěšinách tajných
táhnou pašerí . . .

Táhnou opatrně,
tak jak srnců zvyk:
napřed ostrážitý
staroch náčelník.
Zachrastí-li křoví,
pušku naměří —
tiše, jako němí
táhnou pašerí.

Nesou cizí zboží:
trochu hedvábí.

Ruka cizí prý je
lépe vyrábí.
Než však odnesou je
někdy do dveří,
zisk svůj platí krví
bědní pašerů!

Na všech stranách číhá
na ně smrt a trest.
Mnohý nevrátí se
na věky již z cest! . . .
V ruce každý pušku,
— ne však za zvířít —
jako stíny noční
táhnou pašerů.

Sestupují vrchem,
křovím, skalisky —
kdo ví, zdali zdraví
dojdou do vísky!
Ha! v tom vůdce stane,
sluchu nevěří —
poslouchá — ba věru!
zle je, pašerů!

V tom už střely přší
do nich ze všech stran —

běda! nepřítel je
dobře uschován.
Se skalin se řítí
s křikem někteří —
dovedou však střilet
také pašeři!

Rána ránu stihá,
duši vyrazí —
nad bojiště měsíc
právě vychází.
Ze zálohy stráže
v bok jim udeří:
krvácejí, hynou,
úpí pašeři.

Odhazují zboží
na krvavou zem,
prchají zpět do hor
divým útekem . . .
Ticho kolem, mrtvo . . .
Dlouho k večeři
nepřicházejí as
ženám pašeři!

Hrobník.

Nový hrob se černá tam, kde pole střed,
nad ním s rýčem stojí hrobník, vetchý kmet.

U nohou mu leží vykopaný host:
za dvacet let moh' se v hrobě vyspat dost!

Měl kdys pohřeb slavný, skvostný, veliký,
že byl dobrým správcem, týral rolníky.

Dali jemu na hrob pěkný z kovu kříž —
blesk ho jednou srazil, zůstal ležet již.

Přišli jiní lidé, přišel jiný čas,
z těch, kdo správce znali, hrobník zbyl jen as.

A ten právě lebku z prachu, z hlíny zved'
a dí hlasem přikrým, studeným jak led:

„Znáš mě, pane správče? Vzpomenout si rač,
jak mě do roboty hnal tvůj karabáč.

Žena tehdy slehla, zpozdil jsem se tím,
ale dohonil jsem pod bičem to tvým.

Než jsem přišel zpět však, žena s dítětem
rozloučily se mi na vždy se světem.

A já utek' z panství, když pak zamknul's zrak,
vrátil jsem se domu, žebrák, ubožák!

Chopil jsem se rýče — a ostatní znáš.
Chacha! pane správče, kterak vypadáš!

Oškřbni se přece, na dráby své křič —
chacha, pane správče! kde jsi nechal bič?

V mojí jsi teď moci, a já rýčem teď
rozrazím ti lebku — pane správče, hleď!“

Učinil, jak řekl, temno ve zraku,
pak leb hodil mezi kosti sedláků.

Výměnkáři.

„Výměnkáři plesnivi,
ať vás pán Bůh neživí!
Ležíte jen v komoře —
co se mladý naoře!
A nevěsta při práci
kolikrát dlaň zkrvácí,
jak se pro vás trmácí!

Výměnkáři plesnivi,
ať vás pán Bůh neživí!
Jste tak staří, slabí snad?
Mohli byste pracovat!
Na vejmínek jdete radš —
dři se, synu! vždyť máš zač!
dej sem! však se nezamrač!“

Výměnkáři plesnivi,
ať vás pán Bůh neživí!
Proč jste vy to vyvedli:
na vějíčku usedli?

Jinak bylo věru kdys:
vládu v domě nedal bys
ani zlatý na úpis!

Zůstal's pánem jediným,
zůstal's otcem rodinným,
do smrti jsi po právě
v jizbě míval na hlavě.
Teď si tebe oškliví —
výměnkáři plesniví,
ať vás pán Bůh neživí!

Krčmář.

Jaká pak to divná věc:
na horách se krkavec
usadil.
Pěkně doupě svoje
lupič věncem z chvoje
vyvnadil!

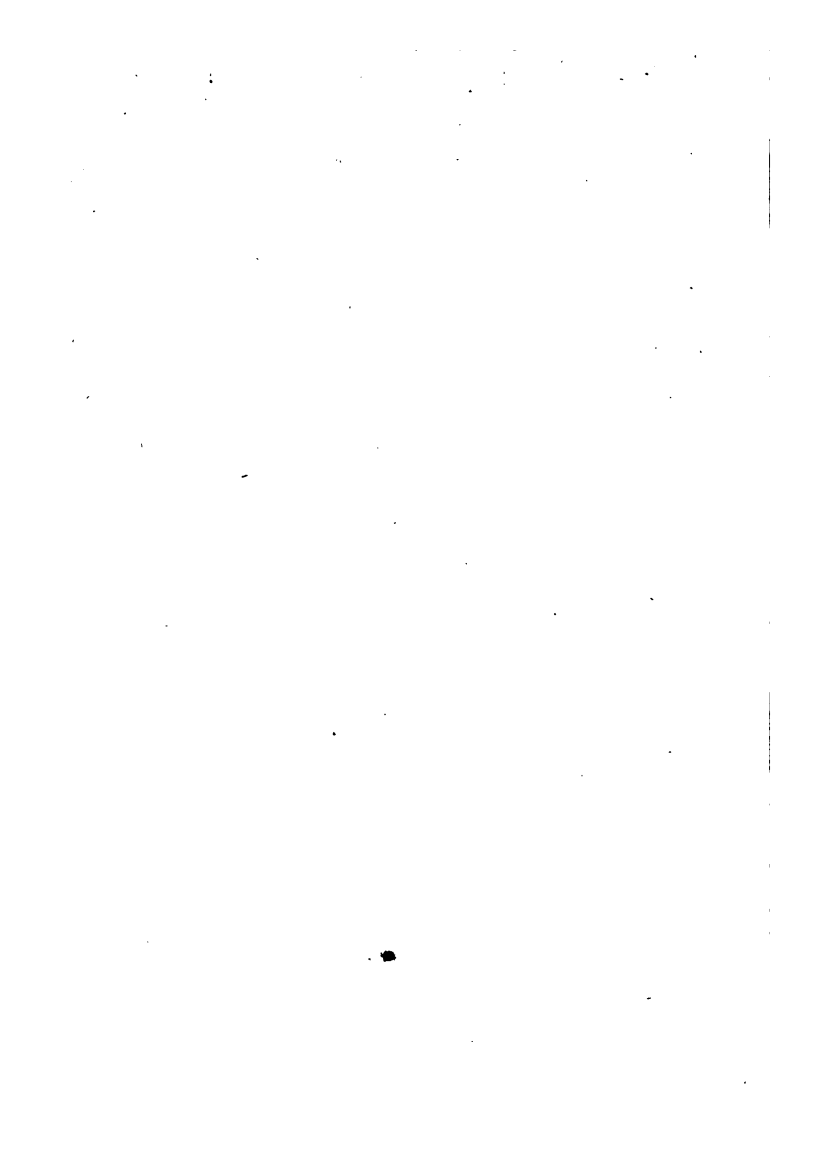
Uvnitř sobě zrobil klec,
a tam černý krkavec
točí jed.
Mošny své tam utrácí
hlad a nouze, žebráci!
Hlo..pý svět!

Žid je všady jako stín —
píti chce i čeledín:
žide, rad!

„Však víš, kudy k sýpce —
selka při kolíbce:
chlap jsi — krad!“

Není více pomoci:
z chalupníků otroci,
pánem žid!
Nemá chleba, lože —
takový je, Bože!
ten náš lid.

ČASOVÉ MOTIVY.

Pod křížem.

☉ Vesnička. Hle, chudé chýže!
Nad ní v horách nahoře
ukřižovaný Bůh s kříže
hledí po své oboře.
U stop kříže kleklo dítě.
Ze školky jde. Slabikář
položilo na zem hbitě,
spjalo ručky, zvedlo tvář
zbožně, prostě vzhůru k Bohu,
měkkým hláskem jen jen cinká
modlitbičku nad oblohu
za mamičku, za tatínka . . .

Zmizelo pak stezkou pravou.
Chvilku ticho, tichounko.
Jde kol dívka, žnečka s travou . . .
Zarděla se lehounko,

klekla pod kříž. Sličným čelem
dotkne se ho, zavzdychá;
šeptá cos — před spasitelem
srdéčko se ostychá!?

Bláhové! Ty oči, tváře,
oč tu prosí, samy zradí:
o, kéž brzy od oltáře
půjdou spolu . . . Zlaté mládí!

Vstalo děvče, zašlo kdesi.
Po chvíli kol hořal šel.
Smutně hlavu k nadru věsí:
hle! tu visí spasitel!

Klekne na zem, vzhůru zírá
s důvěrou a s pokorou;
modlí se a slzu stírá —
potlouklo mu pod horou . . .

Zle již nyní, hůře bude!
Oč se modlí v této chvíli?
Snášet bídu vždy a všude
aby Bůh mu dodal síly! . . .

Stoupá dolů občerstvený,
A hle! tu se ke kříži
matka vrhá. S hořem ženy
vzhůru k Bohu pohlíží;
ruce lomí, úpí, stěná,

vstává, Boha zaklíná,
a zas padá na kolena
a zas ruce sepíná . . .
Doma pláče čtvero dětí — —
Nikde nemá pokoje:
vyrván dítkám od objetí
otec musil do boje . . .

Letí střemhlav ku své chýži. —
Jde kol pěvec v srdci žal;
i ten padnul k tomu kříži,
ruce sepjal, zaplakal:
„Umučený! pohleď dolů
na ten dobrý, bědný lid:
propadneš se — s křížem spolu,
nebudeš o, moci zřít,
kterak jemu nepřítelé
za částí rvou půdy část:
zachraň dědictví mu celé,
zachraň drahou, tesknou vlast!“ . . .

Mlým v horách.

Unavený cestou
v libém dubu stínu
poklidu jsem hledal
nedaleko mlýnu.
Voda jako křišťál
teče na kolo,
nápad pod ní stená,
děrav na polo.

Oči se mi klíží,
mlýn a potok mizí . . .
Však už jsou tu opět,
a hle! lidé cizí,
hranatí a velcí,
dlouhých liščích brad
útokem se ženou
k mlýnu odevšad.

Ej, to bude mela!
Hleďme — kýho výra! —

v mlýnici se chasa
dohromady sbírá,
pan otec jí v čele
mává vějačkou,
po boku mu prášek
s dlouhou stříkačkou.

Hr! už rudí, žlutí
na chasu se ženou — —
V tom pan otec švihne
v mouku připravenou:
cizí trou si oči,
a jen ještě mžik:
proudy na ně chrlí
prášek, nešťastník!

Útočníci vyjou,
oči se jim lepí —
snadno schytati je,
když jsou jako slepi.
Už je vzhůru vlekou,
rovně ke koši:
„Hajdy do korčáku,
žlutí hastroši!“

Běda! Po pořádku,
než bys napsal sloku,

ocitne se každý
v běhounově oku;
odtud musí, chudás,
mezi kameny —
ach, co proti tomu
pekel plameny!

Běhoun bez milosti
v těle kosti štípe,
přes kraje až zpodku
melivo se sype
do starého lubu,
plno otrub, plev —
z pytloviny padá
mouka jako krev!

Mlynář mne si ruce,
starý žabař plesá:
„Teč, vodičko česká,
teč mi na kolese —
však meleme hlavy,
nohy, ruce, dřív —
ať vyčistí hory
ten náš čaračník!“

Bába doktorka.

Na samotě v Krkonoších
shrbená je chata:
bydlí tam as půl století
stará moudrá Háta.
Chvátají k ní z okolí,
ať je brní kdekoli,
hlava nebo pata.

Moudrá Háta, to je věru
doktor nad doktory,
dosvědčí to rychtář Hátě,
dvacet let už chorý.
Rychtářčinu zimnici
jenom jednou v měsíci
zažehnává v hory!

Souchotiny měřit umí
líp než inženýři;

kam je pošle, tam musejí
letět jako chmýří.
Všecko hojí heřmánkem —
choré tváře červánkem
za chvilku se pýří.

Kdo se staré Hátě svěří,
věru mnoho získá —
koho bolí ruce, jen je
strč do mraveniska!
Koho trápí záducha,
nakouří mu do ucha —
víc si nezastýská!

Kdo se lekne Krakonoše,
čerta nebo ženy,
ať přelévá nad hlavou si
olověné pěny.
Křeče hojí sádlo z much —
uvěříš-li, přísámbůh!
budeš uzdravený.

Stará Hátá radit umí,
však se ráda chlubí:
probůh! kde kuňkají žáby,
neokazuj zuby!
Žáby ti je spočtou v mžik:

neuchrání smrtelník
pak je od záhuby!

Háto stará, znáš ty mnoho,
co krev v těle tiší —
zbav nás, babo! anděle náš!
německých jen myší . . .
A my s duší dojatou
ctít tě budem za svatou,
jak nás pán Bůh slyší!

Dřevorubci.

☺Všeho dal nám Pán Bůh hojně,
staroušek náš dobrý:
máme role, báně, hory,
v horách i své obry.
Chlapíci to mocných plecí,
každý jako dubec:
jednou ranou jedli srazí
český dřevorubec!

Silný v práci, bujný v plese,
netlačí ho bída —
když přivine dívku k sobě,
to už něco vydá!
Do smrti mu jistě věří
na jediné slovo.
Však je znají také páni:
váží nad olovo!

Chaso naše, dřevorubci
na severu, jihu,
hoši naši na západě!
na srdci mám tíhu — —
Ta mě tlačí jako žernov:
dřevorubci moji,
pamatujte na záseky,
vrah se na nás strojí!

Až se do hor plížit bude,
urá! jako hromy
na hlavy mu porázejte
staré naše stromy!
Postavte se pod záseky
— prolezou-li — sami:
přivítejte je jak sluší,
svými sekerami!

České granáty.

Hory naše, hory české
k Tatrám až a k Beskydám!
Jak mi tluče srdce v těle,
kdykoli vás uhlídám!
O, vy moje Krkonoše!
jak jste krásny, bohaty:
na skráních vám slunce plane,
v prsou české granáty!

V drobných chatách krkonošských
ňadra se ti rozšíří:
máme svoje drahokamy!
Hoj, a naši brusíři
horalé jsou věru statní!
Pohled jen tam do chaty:
brousí jakby do koruny
naše české granáty.

Pevní lidé svalů tuhých,
při té bídě šťastní přec.
Běda jen, že na granáty
dostal zálsusk vetřelec!
Prochází již naše hory —
nedej, Pane přesvatý!
by ten zloděj broustil jednou
naše české granáty!

Kolovrátkář.

Zastih' jsem starouška
u našich vrátek,
měl hlavu složenou
na kolovrátek.

„Dědečku, dědečku,
kdeže máš kliku?
Zatoč mi, zahraj mi
nějakou v mžiku! —

Podivno! Hovor to
neznámé doby,
jak by to zpívaly,
dědečku, hroby!

Do srdce píseň ta
podivná bodá —
zahraj mi jinou přec,
jiná teď moda!

Jaké to, dědečku,
zpěvanky kvílíš?“ —
„Staré jsou, panáčku,
staré jsou příliš!

Nikdo jich nechápe,
jenom my staří — —
Kéž se vám při nových
práce líp daří!“ . . .

OBSAH.

Přírodní nálady.

	Strana.
Opět na horách.	7
Pohádka o měděném, stříbrném a zlatém lese	9
Sen hory	12
Uvítání jara	13
Jaro v horách	14
Bouře v horách.	17
Léto.	21
Babí léto	23
V podzimních mlhách	24
Sněží	26
Večer v horách.	28

Drobné obrázky.

Návštěva	33
Písně pasácké (1—5)	35
Uhlíři	39
Krakonoš.	41
Jak Krakonoš trestá.	45
Čert na horách.	48
Kantor.	52
Poslední rychtář	56
Zima v horách.	60
Kovář	63

Myslivecký život. I. Na čekání	65
II. Lov.	67
Oráč.	70
Husačka	73
Horská fara	75
Kovkop.	77
Pašeři	79
Hrobník	82
Výměnkáři	84
Krčmář	86

Časové motivy.

Pod křížem	91
Mlýn v horách	94
Bába doktorka	97
Děvorubci	100
České granáty	102
Kolovrátkář	104

RUDOLF POKORNÝ

zemřel

dne 19. září l. r.

v Libochovicích.

Poetické besedy:

- I. Ballady a romance od Jana Nerudy 40 kr.
- II. Oldřich a Božena. Idylla od A. Heyduka 50 kr.
- III. Petrklíč. Báchorka od Svat. Čecha 40 kr.
- IV. Staré zvěsti. Od Jar. Vrchlického 50 kr.
- V. Prosté motivy. Od Jana Nerudy 50 kr.
- VI. Ballady. Napsal Lad. Quis. 45 kr.
- VII. Griselda. Povídka veršem od J. Zeyera 65 kr.
- VIII. Vědní život. Báseň od K. Legera 40 kr.
- IX. Záviš. Napsal Fr. Chalupa 50 kr.
- X. Zpěvy knížecí. Básně Fr. Kvapila 50 kr.
- XI. Lešetínský kovář. Báseň od Svat. Čecha. (Zab.)
- XII. Vlašovičky. Selanka od E. Krásnohorské 40 kr.
- XIII. Ze života. Básně J. V. Sládka 60 kr.
- XIV. Přeludy. Báseň od Karla Legera 85 kr.
- XV. Třešně. Humor. pov. Napsal L. Quis 50 kr.
- XVI. Z doby táborů. Od Antala Staška 65 kr.
- XVII. Hanuman. Bajka od Svat. Čecha 50 kr.
- XVIII. Na přástkách. Napsal Ad. Heyduk 45 kr.
- XIX. Husitská svatba. Báseň Ot. Červinky 45 kr.
- XX. Zpod jarma. Básně Svet. Hurb. Vajanského 45 kr.
- XXI. Píseň o Činu. Zpívá Fr. S. Procházka 50 kr.
- XXII. Selské ballady od J. Vrchlického 50 kr.
- XXIII. Na dívčím kamení. Napsal Ot. Mokřý 85 kr.
- XXIV. Mrtvá země. Pověst od R. Pokorného 50 kr.
- XXV. Šimon kostelník. Od Em. Miřovského 40 kr.
- XXVI. Čechův příchod. Báseň J. Zeyera 60 kr.
- XXVII. Básně Václava Bolemlíra Nebeského 40 kr.
- XXVIII. Evropa. Báseň Sv. Čecha 50 kr.
- XXIX. Ve stínu lípy. Báseň Sv. Čecha 50 kr.

XXX. Čerkes a jiné básně od Sv. Čecha 50 kr.
XXXI. Poslední rusalka. Od Karla Legera 60 kr.
XXXII. Šumavský Robinson. Od Elišky Krásnohorské 60 kr.
XXXIII. Písníčky. Od Ladislava Quise 50 kr.

Číslem 36. budou:

Písně

od

SVATOPLUKA ČECHA.

== Předplacení na „Poetické besedy“ není žádné. —
Sešity prodávají se jednotlivě. — Kdo z venkova ob-
jedná si alespoň dva svazky najednou, obdrží je
frankovány. ==

PG
5025
P62
V.34

PG 5025 .P62 v.34

C.1

Opet na horach :

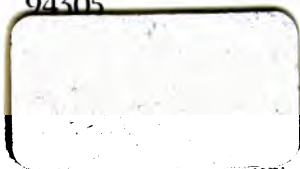
Stanford University Libraries

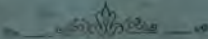

3 6105 036 224 058

STANFORD UNIVERSITY LIBRARIES
STANFORD, CALIFORNIA

94305

TISKEM DR. ED. GRÉGRA V PRAZE.

